

Minimalny wiek odpowiedzialności karnej w UE

10 marca 2013

W Europie w ciągu ostatniej dekady liczba przestępstw dokonanych przez nieletnich wzrosła dwukrotnie. Specjaliści zauważają, że w tych państwach Europy, w których są sądy dla nieletnich, nierzadko ustalony został bardzo niski próg wiekowy odpowiedzialności karnej. Jednocześnie wobec małoletnich przestępców może zostać zastosowany bardzo surowy wymiar kary, aż do dożywotniego pozbawienia wolności włącznie. Szczegóły w reportażu naszego europejskiego korespondenta Aleksandra Szyszło.

W niektórych państwach Europy Zachodniej odpowiedzialność karna za ciężkie przestępstwa następuje z wczesnych lat. W Irlandii zaczyna się od wieku siedmiu lat, w Szkocji od ośmiu, w Wielkiej Brytanii i Szwajcarii od dziesięciu lat.

Współczesne zagraniczne prawodawstwo karne w większości opiera się na stanowisku utrwalenia w przepisach minimalnego wieku odpowiedzialności karnej. Spośród najnowszych kodeksów tylko kodeks karny Francji tradycyjnie tego unika: w nim brak jest normy wieku minimalnego, od którego zaczyna się odpowiedzialność karna. Jednocześnie, specjalny przepis określa warunki, przy których kara może zostać wymierzona nieletnim w wieku starszym niż 13 lat. Jednak kary wymierzone nieletnim są mniej surowe niż kary stosowane wobec dorosłych.

W Niemczech odpowiedzialność karna zaczyna się od 14 roku życia. Osoba, która dokonała przestępstwa w wieku od 14 do 21 lat, podlega karze w ramach specjalnego prawa dla nieletnich i młodzieży. Spośród nich za nieletnich uważa się osoby od 14 do 18 roku życia, a za młodzież osoby w wieku od 18 do 21 roku życia.

W większości państw Europy minimalny wiek osoby podlegającej

prawu dla nieletnich został ustalony na 16 rok życia.

Jednocześnie, zdaniem naukowców z Wielkiej Brytanii, Irlandii i Walii, wiek odpowiedzialności karnej dla młodzieży należałoby podnieść do 21 roku. Jak ustalili neurobiolodzy, niektóre części mózgu, m.in. odpowiedzialne za podejmowanie zrównoważonych i przemyślanych decyzji, rozwijają się co najmniej do 20 roku życia.

Dziś w większości państw europejskich pełna odpowiedzialność karna zaczyna się od 18 lat. Wielu naukowców jest zdania, że jeśli ten próg można pozostawić, to wiek nastąpienia częściowej odpowiedzialności karnej w niektórych państwach należałoby ponownie rozpatrzyć. Jaskrawym przykładem może tu być Wielka Brytania, gdzie za niektóre przestępstwa dziecko może zostać osądzone już w wieku 10 lat. Zdaniem lekarzy i naukowców, ten próg powinien zostać podniesiony do co najmniej 12 lat. Do nastąpienia tego wieku dziecko może nie rozumieć sensu, a w niektórych przypadkach nawet nie zdawać sobie sprawy z niebezpieczeństwa płynącego z jego działania, ponieważ wiele sfer mózgu znajduje się jeszcze na stadium „pierwotnego rozwoju”.

Zgodnie z Międzynarodową Deklaracją, która reglamentuje prawa dzieci, za dziecko uważa się osobę, która nie osiągnęła wieku 18 lat.

Autor: Aleksandr Szyszło z Brukseli

Źródło: [Głos Rosji](#)